

Vår referanse:
2021/701-10-
D39

Saksbehandler:
Aina Iden Tveit

Dato:
02.03.2022

D39b Delplan for Lia og Vannledningsdalen- Del 2 Vannledningsdalen - vedtak om offentlig ettersyn

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Teknisk utvalg	5/22	08.03.2022

Administrasjonssjefens anbefaling:

Teknisk utvalg vedtar å legge forslag til Delplan for Lia og Vannledningsdalen- Del 2 Vannledningsdalen (PlanID: D39b), ut til offentlig ettersyn i samsvar med svalbardmiljøloven § 50, 4.ledd

Behandling i Teknisk utvalg - 08.03.2022

Administrasjonssjefens anbefaling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Teknisk utvalg - 08.03.2022

Teknisk utvalg vedtar å legge forslag til Delplan for Lia og Vannledningsdalen- Del 2 Vannledningsdalen (PlanID: D39b), ut til offentlig ettersyn i samsvar med svalbardmiljøloven § 50, 4.ledd.

Sammendrag og konklusjon:

Saken gjelder 1.gangsbehandling av forslag til «Delplan for Lia og Vannledningsdalen- Del 2 Vannledningsdalen» (PlanID: D39b), heretter kalt delplan for Vannledningsdalen.

Delplanarbeidet er utarbeidet av enhet for Plan- og utvikling i Longyearbyen lokalstyre (LL), og er det siste av to delplaner som legger til rette for en helhetlig skredsikringsløsning for Lia under Sukkertoppen og Vannledningsdalen. Hovedformålet med denne delplanen er å gi hjemmel for sikringstiltak i Vannledningsdalen og avklare tilgrensende arealbruk.

Konklusjon

Virkningene av delplanforslaget vurderes i all hovedsak som positive grunnet høy samfunnsnytte. Det er vurdert negativ virkning for kulturminner, naturmiljø og landskap, men de positive virkningene av planforslaget overgår de negative virkningene.

Delplanforslaget legger rammer oppføring, drift og vedlikehold av vedtatt konsept for sikringstiltak i Vannledningsdalen og Lia. Planen legger også til rette for tilgjengeliggjøring av friluftaktiviteter og tiltrengte arealer for rigg- og anleggsdrift, samt varetar og gjør tilgjengelig natur- og friluftverdier. Forslag til delplan har fulgt planprogrammet og tatt hensyn til uttalelsene som kom ved varsel om oppstart av planarbeid.

Planforslaget anbefales sendt ut til offentlig ettersyn.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Arbeidet med å skredsikre av Lia og Vannledningsdalen startet etter at Lia ble rammet av to alvorlige og tragiske skredhendelser i 2015 og 2017, og begge skredene gikk inn i faresonene som ifølge tidligere utredninger hadde liten sannsynlighet for skredhendelser (1/5000 sone på skredkart).

NVE utarbeidet et forprosjekt som utredet ulike alternative løsninger for sikring mot snøskred i Lia og sørpeskred i Vannledningsdalen. Lokalstyre fattet den 10.12.2018 følgende vedtak:

«Lokalstyret anbefaler at delplan D39 Lia og Vannledningsdalen utarbeides på bakgrunn av sikringskonsept nr. 5 i vedlagte NVE rapport av 29.11.2018 "Forprosjektering av sikringstiltak Fase B2 NVE 2018". Sikringskonsept nr.5 består av støtteforbygning og fangvoll over sentrumsområdet, ledevoller langs Vannledningsdalen med bro i vei 500 og ingen sikring av midtpartiet, hvor konsekvensen blir rivning av bebyggelse. For flytting av eksisterende bebyggelse og for ny bebyggelse i planområdet skal det vurderes enn høyere teknisk standard, eksempelvis TEK17 eller høyere. Endelig standard og omfang avgjøres i planprosessen. Delplanen utarbeides i samsvar med planprogram vedtatt 20.03.18. Planprosessen skal vurdere nye byggeområder for boliger innenfor planområdet.»

Etter en grundig vurdering valgte LL å dele planarbeidet opp i to ulike delplaner, én for Lia og en for Vannledningsdalen, av hensyn til videre framdrift da skredtiltakene for Lia var kommet mye lenger i prosjekteringen. Delplan for Lia og Vannledningsdalen- Del 1 Lia ble vedtatt i 2020. Sikringstiltakene som hjemles i delplanen for Lia er planlagt ferdigstilt i 2022.

Med bakgrunn i de geologiske undersøkelsene og erfaringene som er gjort i forbindelse med arbeidene i Lia valgte NVE og LL å se nærmere på en tidligere vurdert sikringsløsning for Vannledningsdalen med nettkonstruksjoner oppover Vannledningsdalen. Årsaken til at denne løsningen ble silt ut i det første forprosjektet fordi det ikke fantes noen kjente eksempler på denne løsningen.

Lokalstyre vedtok i møte 15.06.2021 endret løsning for skredsikring av Vannledningsdalen (se sak LS 48/21)

Rammer og retningslinjer

- Arealplan for Longyearbyen:
Sikringskonseptet for Lia og Vannledningsdalen legger til grunn at eksisterende boliger som ikke sikres (gjennom støtteforbygninger og fangvoll) skal saneres, dette betyr at deler av eksisterende boligformål i arealplanen endrer formål fra bolig til KNF-område i kombinasjon med anleggsformål. For øvrig er delplanen i tråd med arealplanens intensjoner med noen justeringer i forhold til tegneregler og endrede faresoner.
- Overordnet skredplan for Longyearbyen 2020-2024
Lokalstyret vedtok i desember 2020 en revidert utgave av overordnet plan for skredsikring. Dokumentet beskriver blant annet overordnede prioriteringer av arbeidet med skredsikring i en tidlig fase. Det foreliggende planforslaget og tiltakene er i tråd med den overordna planen.
- Faresoner og sikringsnivå

I begge forprosjektene har sikringsmålet vært at «Oppdraget skal resultere i prosjektert løsning for sikringstiltak til sikkerhetsnivå S2 (1/1000) i henhold til TEK17/Byggeforskriften for Longyearbyen.» På Haugen og i nedre del av vifta ligger flere bygg som faller under sikkerhetsklasse S3, blant annet hotellet Funken, samt barnehage og skole. I dette nye forprosjektet har LL og NVE i tillegg til målet over et ønske om at disse byggene i så stor grad som mulig skal komme utenfor faresonen for S3 etter sikring, uten av dette formelt er lagt inn som et krav. Tiltakene er derfor designet med tanke på faresonen for sikkerhetsklasse S2, men effekten av tiltakene på faresonen for sikkerhetsklasse S3 er også vurdert. NVE er i ferd med å ferdigstille nye skredvurderinger for hele Longyeardalen, så ny informasjonen er foreløpig ikke tilgjengelig. Dersom vi mottar informasjon om endring av faresoner innenfor delplanens avgrensning i løpet av høringsperioden, vil disse innarbeides i planen.

Delplanens avgrensning

Som beskrevet tidligere er det administrativt besluttet å dele planområdet som lå til grunn ved varsel om oppstart av planarbeid i 2 deler. Dette planforslaget gjelder Del 2 – Vannledningsdalen.

Den foreslåtte plangrensen ble varslet utvidet i forbindelse med vedtak av endring av sikringskonsept. Med en sikringsløsning bestående av nettkonstruksjoner ble plangrensen utvidet noe oppover dalen og på Haugen, ellers er planområdet gjort mindre enn det som er varslet. Hensikten med innskrenkningen er i hovedsak å kun løfte frem problemstillinger som er relevante for hensikten med planarbeidet.

Plangrensen er satt ut fra at den skal omfatte alle sikringstiltak og omfatte alle områder som får ny arealbruk som direkte følge av sikringstiltakene.

Deling av planområdet i 2 deler. Varslet planavgrensning

Forlag til plankart. Eksisterende boligområde gjøres om til KFA3 og Båndleggingssone for kulturminner innskrenkes

Beskrivelse av planforslaget

Planforslaget rommer følgende hovedgrep:

- KFA3 - Felt for KNF-formål i kombinasjon med anleggsformål - tilrettelegger for oppføring, drift og vedlikehold av sikringstiltakene i tilknytning til Vannledningsdalen, inkludert midlertidige riggområder og permanente anleggsveier innenfor feltet.
- KFA4 - Felt for KNF-formål i kombinasjon med anleggsformål – tilrettelegger for sanering av eksisterende boligbebyggelse i Lia og åpner opp for tilbakeføring til friluftsmål, Det tillates også både skuterparkering og rigg-områder innenfor avgrensede bestemmelsesområder. Vei 224 saneres.
- V_f7 – adkomst til anleggsvei i KFA3 – Det er regulert inn en adkomstvei som forbinder vei 212 på Haugen med KFA3 området hvor det er planlagt en permanent anleggsvei. Opparbeidelse av anleggsveier innenfor KFA3 er hjemlet i utfyllende bestemmelser.
- Eksisterende bebyggelse på Haugen og B8 (deler av vei 219) er medtatt i planen grunnet endret faresone for skred. Her er bestemmelsene fra arealplanen sakset inn og det er ikke gjort vurderinger i forhold til utviklingspotensiale/ vernebehov for denne bebyggelsen.
- H770_1 - Båndleggingszone til fredete kulturminner – Planforslaget foreslår å innskrenke sikringssonen rundt verneområdet til kulturmiljøet i fjellsiden over Vannledningsdalen som inneholder gruveåpninger og karakteristiske steintipper som er godt synlig i landskapet. Søknad er sendt Sysselmesteren og Riksantikvaren.

Utredninger

Utredninger er utført i henhold til planprogrammet og til dels dokumentert gjennom planbeskrivelsen, forprosjekt og egne rapporter. Rapporten og utredningene har lagt føringer for utarbeidelsen av planforslaget og virkninger av tiltakene er beskrevet og vurdert.

Tidligere behandling, medvirkning og videre prosess

- Teknisk utvalg vedtok 23.01.18 å varsle igangsetting av delplanarbeid for Lia og Vannledningsdalen og legge planprogram ut på høring (Dette var før planarbeidet ble delt i 2 ulike delplaner).
Ved varsel om igangsetting av planarbeidet og til planprogrammet ble det mottatt 4 høringsuttalelser:
 - Sysselmannen på Svalbard (26.02.18)
 - Norges vassdrags- og energidirektorat (21.02.18)
 - Direktoratet for mineralforvaltning v/ Bergmesteren for Svalbard (27.02.18)
 - Avinor (21.02.18)Alle merknadene ble kommentert ved fastsetting av planprogrammet.
Planprogrammet ble revidert i henhold til innkomne merknader og ble fastsatt i Teknisk utvalg 20.03.2018, sak 18/17.
- «Delplan for Lia og Vannledningsdalen – Del 1 Lia» (PlanID:39a) ble vedtatt i lokalstyret 28.04.2020 (sak 25/20)
- Lokalstyret vedtok 15.06.2021 (sak 48/21) endret konsept for sikringsløsning i Vannledningsdalen. Det endrede sikringskonseptet var det samme anbefalt av NVE.
- Utvidelse av delplanområdet - Begrenset høring. Naboer, grunneier, Sysselmesteren og NVE ble varslet særskilt og LL mottok innspill fra Sysselmesteren og Store Norske Spitsbergen Kulkompani. Innspillene er redegjort for og svart ut i planbeskrivelsen.

- Planen anbefales nå lagt ut til offentlig ettersyn i samsvar med Svalbardmiljøloven § 50,4 ledd. Høringsuttalelser vil svares ut og planforslaget eventuelt bearbeides før det vil sendes til politisk sluttbehandling for vedtak av delplan. Målet er få vedtatt planen innen sommeren 2022.

Vurdering:

Naturfare og byggegrunn

De foreslåtte skredsikringstiltakene sikrer mye av den eksisterende bebyggelsen og kan frigjøre noe utbyggingspotensial i eksisterende boligområder. I forhold til dagens situasjon gir planforslaget med dette en positiv konsekvens for byggegrunn

Landskap

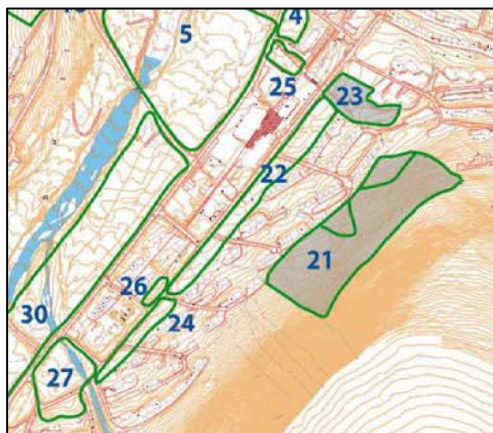
Sikringskonseptet består av 14 nettkonstruksjoner langsmed elveløpet oppover Vannledningsdalen. Det er stort sett kun de aller nederste nettene som vil være synlig når man beveger seg nede i byen, mens turgåere på fjellet vil kunne se flere av nettene. For turgåere som benytter seg av Vannledningsdalen som adkomst til plataet over Sukkertoppen og Gruvefjellet vil dette bli vanskeligere da nettkonstruksjonen bare vil ha en åpning på 1-2 meter i underkant av nettene. Om vinteren vil det ikke være mulig å passere under nettene.

Hvorvidt tiltakene vil oppfattes som skjemmende eller ikke vil nok avhenge av den enkeltes preferanser. Ved siden av være tiltak i terrenget vil det også være en synlig påminnelse om rasfare, både i forhold til tragiske hendelser og i forhold til ivaretagelse av trygghet.

Naturmiljø

Planforslaget vurderes å ha lite konsekvenser for naturmiljø.

Lokaliteten 24 er preget av bruk og nærliggende inngrep og representerer ingen spesielle verdier for biologisk mangfold. Verdiklasse 3. Tiltaket har liten negativ konsekvens for naturmiljøet i området. Deler av område 27 og 30 blir berørt av vollene langs Vannledningsdalen. Begge har lite vegetasjon og mye grus. Lokalitetene representerer ikke spesielle verdier for biologisk mangfold i planområdet, og plasseres i verdiklasse 4. Tiltaket har liten negativ konsekvens for naturmiljøet i området.

Det er funnet en rødlistet CR, kritisk truet Ullvier, *Salix lana* i skråningen nedenfor vei 224.5. Den bør ivaretas ved rivning av bebyggelse i området.

Planforslaget har ingen spesielle konsekvenser for dyreliv, og vurderes å ha ingen negative virkninger for naturmiljø samlet sett.

Kulturminner og kulturmiljø

Nettkonstruksjonene oppover Vannledningsdalen er foreslått med plassering som sammenfaller med sikringssonen for områder for automatisk fredede kulturminner. Planforslaget foreslår å innskrenke sikringssonen til verneområdet og argumenterer for at det er såpass stor høydeforskjell mellom sikringstiltakene i elvebunnen og kulturminnemiljøet i fjellsiden at påvirkningen vil være beskjeden.

Det søkes Riksantikvaren via Sysselmesteren på Svalbard om dispensasjon for tiltakene fra Kulturminneloven, og om innskrenking av sikringssonen, slik at man får et avklart forhold til de fredede kulturminnene. Bakgrunnen for å søke om en innskrenking av sikringssonen er at man enklere vil kunne drifte og vedlikeholde sikringstiltakene. Virkningen for kulturmiljøet vil være negativt, men vurderes til ikke å være vesentlig, samtidig som samfunnsnyttene av skredsikringstiltakene er svært stor .

Infrastruktur, adkomst og trafikk

Planforslaget medfører fjerning av infrastruktur som hører til bebyggelsen i Lia. Dette omfatter både noe veiarealer, strømnett, fjernvarme og vann/avløp. Fjerningen av infrastruktur vurderes p ikke ha noen virkning utover kostnadene det medfører.

Planforslaget har en ny fellesbestemmelse som åpner opp for at infrastruktur kan oppføres, driftes og vedlikeholdes over alle arealformål, så lenge det ikke medfører ulempe for delplanens formål.

I planforslaget utgår det 56 boenheter i Lia (totalt 139 boliger medregnet delplan for Lia). Dette vil ha mye å si for trafikken i Hilmar Rekstens vei. Fra vei 222 og sørover vil trafikken reduseres vesentlig.

Perleporten vil ikke berøres av sikringsløsningen slik at gang- og sykkeltrafikken til og fra skoleområdet forsetter som før.

En tilrettelegging for skuterparkering der hvor boligene rives, rett vet skutertraseen, med parkering i vei 222 kan også bidra positivt til å redusere skuterkjøring utenfor skutertraseene inne i byen.

Sanering av bebyggelse i Lia gir en klar positiv virkning i forhold til trafikksikkerhet.

Samfunnsutvikling og samfunnsøkonomi

Temaet oppfattes som utredet ved valg av sikringskonsept. Det legges til grunn at det er valgt det sikringskonseptet, av de mulige alternativene, som gir det beste kost/nytte forholdet. (se sak LS 48/21)

Barn og unge

Virkningene for barn og unge og nærmiljøet er knyttet til snarveier og aktivitetsområder, trafikksikkerhet, generell trygghet og turløyper.

Trafikken i Hilmar Rekstens vei reduseres. Dette gir bedre trafikksikkerhet på en skolevei som i dag har en uakseptabel risiko, jmf. også ROS- analysen. Selve sikringskonseptet og det at det ikke lenger vil være boligbebyggelse i rasutsatte områder og at en da slipper evakuering, tilfører en trygghet for de det gjelder.

Planforslaget vurderes å gi en positiv virkning for barn og unge

Samfunnssikkerhet og beredskap

Sikringstiltakene som hjemles i delplanen bidrar til vesentlig tryggere situasjon for bebyggelsen i sentrum og på Haugen og oppvekstområdet. Hovedintensjonen med tiltakene er å sikre bebyggelse og hovedintensjonen med planforslaget er å avklare arealbruk. Det legges i veldig liten grad opp til arealbruk som medfører konflikt med rasfare.

Følgende aktiviteter/tiltak har likevel en form for restrisiko:

- Eventuelle aktiviteter innenfor areal avsatt til KNF-områder i kombinasjon anleggsformål (KFA4)

Her legges det opp til skuterparkering og rigg- og anleggsområde.

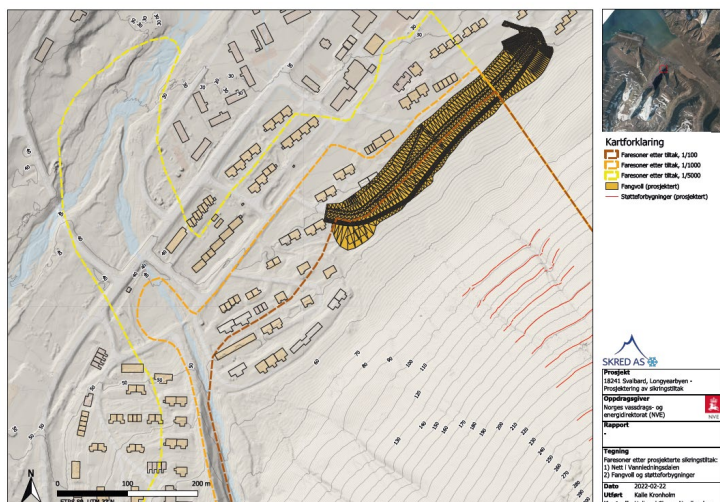
Sikkerhetskravene i TEK17 § 7-3 omhandler kun byggverk. Det vil si at tiltak som, gang- sykkelveier, parkeringsplasser osv. ikke er beskrevet og angitt med sikkerhetsklasse. Det må likevel foretas konkrete vurderinger i hvert enkelt tilfelle sett i lys av hvilken bruk det tilrettelegges for.

For aktiviteter innenfor KFA4 gir bestemmelsen særlig krav om at bruk må sees i sammenheng med påvist rasfare.

For den del av Lia som ikke sikres vil faresituasjonen være som i dag. Selv om det ikke er beboere i området, vil området likevel være åpent for allmenheten og det tillates tiltak for lek og opphold. Det vil si at en også i fremtiden må vurdere behov for overvåking og eventuelt innføring av ferdselsforbud i deler av året. Dette kan være konfliktfylt i forhold til bruk av skuterparkeringene og riggområdene spesielt. Planforslaget fremmer likevel denne løsningen.

Skuterparkeringene/ rigg- og anleggsområdene har liten betydning for planforslaget, og kan tas ut etter offentlig ettersyn dersom annen myndighet vurderer en uakseptabel risiko.

I forhold til ferdsel i øvrige områder og i forhold til bebyggelse gir tiltakene og planforslaget en klart bedret situasjon. Planforslaget gir etter dette en tydelig positiv konsekvens i forhold til samfunnssikkerhet og beredskap.

Forurensing

Fyllinger med skeidestein under boligbebyggelsen og veier i Lia utgjør den største problematikken knyttet til forurensning i delplanen.

Avrenning fra områder med skeidestein er veldig sur, noe som igjen påvirker vegetasjon. Dette er synlig flere steder i Lia og i Longyearbyen for øvrig.

Skeidestein må fjernes både fra områder hvor det gjøres tiltak i form av sanering av bygninger og infrastruktur.

Det er satt krav om tiltaksplan som skal godkjennes av forurensningsmyndighet (Sysselemanden på Svalbard) og det forutsettes at de aktuelle massene håndteres på forskriftsmessig og tilfredsstillende måte.

Planforslaget medføre en redusert forurensningsbelastning i området, og mindre avrenning av surt vann til områder nedstrøms. Planforslaget gir altså en bedre situasjon enn i dag og gir da en positiv virkning.

Økonomiske konsekvenser for Longyearbyen lokalstyre (LL)

De økonomiske konsekvensene for Longyearbyen lokalstyre ved gjennomføring av planen er redegjort for- og avklart gjennom vedtatt overordnet skredplan for Longyearbyen 2020-2024. For sikringstiltakene i Lia og Vannledningsdalen er LL byggherre og har ansvar for kostnadene dette medfører i tillegg til kostnadene for arbeid med utarbeiding av delplan. NVE er tiltakshaver for sikringstiltakene i Lia og Vannledningsdalen, på vegne av LL, og ansvarlig for å søke midler til sikringstiltakene.

Konklusjon og anbefaling:

Administrasjonssjefen mener at delplanforslaget gir en klar positiv virkning for Longyearbyen og bidrar til en bærekraftig utvikling av Longyearbyen-samfunnet.

Delplanforslaget legger til rette for gjennomføring av det vedtatte helhetlige skredsikringskonseptet for bebyggelsen sentrum, på Haugen og oppvekstområdet, og avklarer arealbruken som følge av nye faresoner.

Administrasjonssjefen mener planforslaget er godt utredet og i samsvar med tidligere vedtak om skredsikring og overordnede mål og føringer. Planforslaget anbefales lagt ut til offentlig ettersyn.

Vedlegg

- 1 D39b_Plankart datert 22.2.2022
- 2 D39b Utfyllende bestemmelser 22.02.2022 - offentlig ettersyn
- 3 D39b Planbeskrivelse 22.02.2022 - offentlig ettersyn

- 4 D39 ROS_analyse _ Vannledningsdalen
- 5 D39b Forprosjekt nettløsning i Vannledningsdalen
- 6 Brev fra RA

Andre vedlegg (finnes i planportalen på lokalstyre.no):

- Rambøll – Geoteknisk og ingeniørgeologisk vurdering av Forprosjekt Vannledningsdalen
- Rambøll – Adhesion og rock mass in Vannledningsdalen
- LL - Rapport Naturverdier D39 Lia og Vannledningsdalen
- NGI – Forurensning – Karakterisering av massene i Lia, Longyearbyen
- Saksprotokoll – Valg av endret løsning for skredsikring av Vannledningsdalen